

A — De werkzaamheden van het Gerecht voor ambtenarenzaken in 2010

door Paul Mahoney, president

1. Uit de gerechtelijke statistieken van het Gerecht voor ambtenarenzaken blijkt dat het aantal in 2010 aanhangig gemaakte zaken (139) aanzienlijk is gestegen ten opzichte van het aantal in 2009 (113) en 2008 (111) ingestelde beroepen.

Het aantal afgedane zaken (129) is evenwel lager¹ dan dat van het voorgaande jaar (155).

Het aantal aanhangige zaken² is dus enigszins hoger dan het voorgaande jaar (185 op 31 december 2010 tegen 175 op 31 december 2009). De gemiddelde procesduur is eveneens gestegen (18,1 maanden in 2010 tegen 15,1 maanden in 2009³)⁴.

Tegen 24 beslissingen van het Gerecht voor ambtenarenzaken is hogere voorziening ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie, dat tien beslissingen van het Gerecht voor ambtenarenzaken geheel of gedeeltelijk heeft vernietigd, terwijl zes zaken zijn terugverwezen naar het Gerecht voor ambtenarenzaken.

Twaalf zaken zijn afgedaan na een minnelijke regeling, het hoogste aantal sinds de instelling van het Gerecht voor ambtenarenzaken⁵. De statistieken van dit jaar lijken dus te wijzen op een grotere bereidheid tot deze wijze van geschillenbeslechting.

¹ De afname van het aantal afgedane zaken is zonder enige twijfel mede veroorzaakt doordat dit jaar een hoger percentage zaken bij arrest is afgedaan in plaats van bij de veel lichtere procedure van afdoening bij beschikking. Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat het Gerecht voor ambtenarenzaken niet voltallig was, omdat één van de zeven rechters permanent niet-beschikbaar was.

² Er zijn onder meer nog 15 beroepen aanhangig, ingesteld door 327 ambtenaren en personeelsleden tegen hun respectieve instellingen, die strekken tot nietigverklaring van de afrekening betreffende de nabetaling van hun bezoldiging over de periode van 1 juli tot en met 31 december 2009 alsmede van hun salarisafrekeningen die sinds 1 januari 2010 zijn opgesteld, voor zover daarbij een salarisverhoging van 1,85 % wordt toegepast, in plaats van 3,7 %, die zou zijn gevolgd uit de toepassing van artikel 65 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Unie (hierna: „Statuut”) en van bijlage XI bij dat Statuut. Deze zaken zijn nauw verbonden met de zaak *Commissie/Raad* (arrest van 24 november 2010, C-40/10), waarbij het Hof verordening (EU, Euratom) nr. 1296/2009 van de Raad van 23 december 2009 houdende aanpassing met ingang van 1 juli 2009 van de bezoldigingen en de pensioenen van de ambtenaren en de andere personeelsleden van de Europese Unie, alsmede van de aanpassingscoëfficiënten welke van toepassing zijn op deze bezoldigingen en pensioenen, nietig heeft verklaard.

³ Duur van een eventuele schorsing niet inbegrepen.

⁴ Er moet zonder enige twijfel een parallel worden getrokken tussen die toename van de procesduur en de toename van het aantal bij arrest afgedane zaken in vergelijking met het aantal bij beschikking afgedane zaken.

⁵ Er is voor het eerst een minnelijke regeling tussen partijen getroffen in het kader van een procedure in kort geding, in verband met de vraag van de toepassing van de gevraagde voorlopige maatregel (zaak *De Roos-Le Large/Commissie*, F-50/10 R).

2. Met betrekking tot de procedurele instrumenten moet erop worden gewezen dat het Gerecht voor ambtenarenzaken dit jaar voor het eerst gebruik heeft gemaakt van de hem bij zijn Reglement voor de procesvoering⁶ verleende bevoegdheid om als alleensprekende rechter te beslissen⁷.

3. Ten slotte is in 2010 ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van het Gerecht voor ambtenarenzaken een colloquium⁸ georganiseerd, waaraan magistraten, hoogleraren en advocaten gespecialiseerd op het gebied van de Europese en de internationale openbare dienst, hoge functionarissen van Europese instellingen en vertegenwoordigers van de vak- en beroepsorganisaties hebben deelgenomen. De gedachtewisseling die tijdens dat colloquium heeft plaatsgevonden zal zeer zeker bijdragen tot de overpeinzing van het Gerecht voor ambtenarenzaken, met name bij die over een eventuele herziening van zijn Reglement voor de procesvoering in het licht van de ervaring die het sinds zijn instelling heeft opgedaan. Het vijfjarig bestaan van het Gerecht voor ambtenarenzaken is eveneens gevierd met een „open dag”, voorbehouden aan het personeel van de instelling.

4. Hieronder zal eerst worden ingegaan op de meest opmerkelijke beslissingen van het Gerecht voor ambtenarenzaken op het gebied van de procedure en de zaak ten gronde. Aangezien er geen belangrijke nieuwe ontwikkeling op het gebied van de procedure in kort geding⁹, de vraag van de gerechtskosten en die van de rechtsbijstand was, zijn de rubrieken die traditioneel aan die kwesties zijn gewijd niet opgenomen in dit jaarverslag.

I. Procedurele kwesties

Voorwaarden voor ontvankelijkheid

1. Precontentieuze procedure: regel van overeenstemming tussen klacht en verzoekschrift

In het arrest van 1 juli 2010, *Mandt/Parlement* (F-45/07*)¹⁰, heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken de regel van overeenstemming tussen de precontentieuze klacht en het verzoekschrift versoepeld, door te oordelen dat er alleen sprake is van schending van de regel van overeenstemming indien het beroep voor de rechter het voorwerp of de grond van de klacht wijzigt, waarbij laatstgenoemd begrip ruim moet worden uitgelegd. Bij een vordering tot nietigverklaring moet in beginsel onder grond van het geding worden verstaan, de betwisting door de verzoeker van de interne wettigheid van het bestreden besluit dan wel de betwisting van de externe wettigheid ervan. Derhalve is er,

⁶ Artikel 14 van het Reglement voor de procesvoering.

⁷ Deze bevoegdheid is gebruikt in de zaak die heeft geleid tot het arrest van 14 december 2010, *Marcuccio/Commissie*, F-1/10.

⁸ De verslagen van het colloquium zullen in de loop van 2011 worden gepubliceerd in de *Revue universelle des droits de l'homme* (RUDH), Éditions N.P. Engel. De toespraken van de dag zijn reeds beschikbaar op de Curiasite.

⁹ De president van het Gerecht voor ambtenarenzaken heeft dit jaar vier beschikkingen in kort geding gegeven (beschikking van 23 februari 2010, *Papathanasiou/BHIM*, F-99/09 R; beschikking van 14 juli 2010, *Bermejo Garde/EESC*, F-41/10 R; beschikking van 10 september 2010, *Esders/Commissie*, F-62/10 R, en beschikking van 15 december 2010, *Bömcke/EIB*, F-95/10 R en F-105/10 R). In deze vier zaken zijn de verzoeken om voorlopige maatregelen afgewezen.

¹⁰ De van een sterretje voorziene arresten zijn vertaald in alle officiële talen van de Europese Unie, met uitzondering van het Iers.

onder voorbehoud van excepties van onwettigheid (die een intrinsiek juridische aard hebben en voor niet-juristen niet gemakkelijk herkenbaar zijn) en van middelen van openbare orde, sprake van wijziging van de grond van het geding en, dientengevolge, van niet-ontvankelijkheid wegens niet-inachtneming van de regel van overeenstemming, indien de verzoeker, die in zijn klacht alleen bezwaren heeft geuit tegen de formele geldigheid van het voor hem bezwarend besluit, in het verzoekschrift middelen ten gronde aanvoert of in het omgekeerde geval wanneer de verzoeker, na in zijn klacht uitsluitend de wettigheid ten gronde van het voor hem bezwarend besluit te hebben betwist, een verzoekschrift indient dat middelen betreffende de formele geldigheid ervan bevat.

In het arrest van 23 november 2010, *Bartha/Commissie* (F-50/08*), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken voor het eerst een middel waarvan werd gezegd dat het op grond van het voormelde arrest *Mandt/Parlement*, ontvankelijk was, gegrond verklaard.

2. Begrip bezwarend besluit

In het arrest van 13 januari 2010, *A en G/Commissie* (gevoegde zaken F-124/05 en F-96/06*), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken na het arrest van het Gerecht van eerste aanleg van 15 oktober 2008, *Mote/Parlement*, T-345/05, dat de opheffing van de immuniteit van jurisdictie van een lid van het Europees Parlement betrof, geoordeeld dat het besluit tot opheffing van de immuniteit van jurisdictie van een ambtenaar, voor laatstgenoemde een bezwarend besluit vormt. In casu kon de verzoeker zich in het kader van het door hem ingestelde beroep tot schadevergoeding echter niet beroepen op de onwettigheid van het besluit tot opheffing van zijn immuniteit van jurisdictie, aangezien hij dat besluit niet had betwist binnen de in de artikelen 90 en 91 van het Statuut voorgeschreven termijnen.

Bij arrest van 23 november 2010, *Gheysens/Raad* (F-8/10*), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken geoordeeld dat een besluit houdende weigering om een overeenkomst voor bepaalde tijd te verlengen een bezwarend besluit is dat overeenkomstig artikel 25 van het Statuut moet worden gemotiveerd, indien het ten opzichte van de betrokken overeenkomst een afzonderlijk besluit is, hetgeen met name het geval is wanneer het is gebaseerd op nieuwe elementen of wanneer het een standpunt van de administratie inhoudt, dat op verzoek van de betrokken functionaris tot stand is gekomen en dat betrekking heeft op de in de overeenkomst opgenomen mogelijkheid om deze te verlengen.

3. Procesbelang

In het arrest van 5 mei 2010, *Bouillez e.a./Raad* (F-53/08*), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken bevestigd dat ambtenaren die tot een bepaalde rang kunnen worden bevorderd, in beginsel niet alleen een persoonlijk belang hebben bij de betwisting van de besluiten om hen niet te bevorderen, maar eveneens bij dat van de besluiten om andere ambtenaren tot die rang te bevorderen.

4. Termijnen

In het arrest van 30 september 2010, *Lebedef en Jones/Commissie* (F-29/09*), waarin het ging om de wettigheid van de in artikel 3, lid 5, eerste alinea, van bijlage XI bij het Statuut opgenomen bepaling dat niet alleen in België (referentieland voor de bepaling van de kosten van levensonderhoud), maar ook in Luxemburg geen aanpassingscoëfficiënt van toepassing is, heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken allereerst herinnerd aan de rechtspraak dat een ambtenaar die heeft verzuimd om binnen de klacht- en beroepstermijn op te komen tegen de salarisafrekening

waarbij voor het eerst uitvoering wordt gegeven aan een algemene handeling tot vaststelling van geldelijke rechten, na het verstrijken van die termijnen niet met succes kan opkomen tegen latere afrekeningen, op grond dat die even onwettig zouden zijn als de eerste afrekening. In casu heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken evenwel vastgesteld dat de verzoekers hoofdzakelijk kritiek hadden op de voortdurende toepassing door de Commissie van artikel 3, lid 5, eerste alinea, van bijlage XI bij het Statuut, zonder te onderzoeken of er eventueel sprake was van een verstoring van de koopkracht tussen Brussel en Luxemburg, terwijl zij zich beriepen op nieuwe economische omstandigheden die, met name gelet op het beginsel van gelijke behandeling, niet langer de toepassing van die bepaling rechtvaardigden. Voorts heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken herinnerd aan de problemen van procedurele aard die een justitiabele zou ondervinden die op grond van artikel 265 VWEU een beroep wegens nalaten tegen een instelling wil instellen, met het oog op de intrekking van een bepaling van een door de wetgever van de Unie vastgestelde verordening. In deze omstandigheden heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken geoordeeld dat wanneer een ambtenaar op grond van bovenvermelde rechtspraak de mogelijkheid werd ontnomen om op te komen tegen zijn salarisafrekening wegens een wijziging van feitelijke omstandigheden, zoals gewijzigde economische omstandigheden, door het opwerpen van een exceptie van onwettigheid van een statutaire bepaling die, ook al leek zij op het moment van vaststelling geldig, volgens de betrokken ambtenaar ongeldig is geworden door die wijziging van omstandigheden, dit tot gevolg zou hebben dat het praktisch onmogelijk wordt om een beroep in te stellen teneinde de eerbiediging te verzekeren van het algemene beginsel van gelijke behandeling zoals dit door het recht van de Unie wordt erkend, hetgeen een onevenredige schending zou opleveren van het recht op een doeltreffende rechterlijke bescherming.

In de beschikking van 16 december 2010, *AG/Parlement (F-25/10)*, heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken met betrekking tot de kennisgeving van een besluit bij aangetekende brief geoordeeld dat wanneer de adressaat van een aangetekende brief die op het moment van de postbezorging niet thuis is, niets onderneemt of de brief niet afhaalt binnen de termijn gedurende welke deze normaliter door de postdienst wordt bewaard, ervan moet worden uitgegaan dat het betrokken besluit op de datum van afloop van die termijn naar behoren ter kennis van de adressaat is gebracht. Aanvaarding dat de regelmatige kennisgeving van een besluit bij aangetekende brief wordt verhinderd door een dergelijke houding van de adressaat, zou immers betekenen dat de door deze wijze van kennisgeving geboden waarborgen aanzienlijk worden afgezwakt, ofschoon het om een bijzonder zekere en objectieve wijze van kennisgeving van administratieve handelingen gaat. Voorts zou de adressaat over een zekere speelruimte beschikken bij de bepaling van het begin van de beroepstermijn, terwijl die termijn niet ter beschikking van de partijen kan staan, maar moet voldoen aan de vereisten van rechtszekerheid en een goede rechtsbedeling. Het vermoeden dat de adressaat bij het verstrijken van de termijn gedurende welke de aangetekende brief normaliter door de postdienst wordt bewaard, kennis heeft gekregen van het besluit, is echter niet absoluut. De toepassing ervan hangt immers af van het door de administratie te leveren bewijs van de regelmatigheid van de kennisgeving bij aangetekende brief, met name door de afgifte van een bericht op het laatste door de adressaat aangegeven adres. Bovendien is dit vermoeden niet onweerlegbaar. De adressaat kan met name proberen aan te tonen dat hij, onder meer wegens ziekte of door een van zijn wil onafhankelijk geval van overmacht, verhinderd was om naar behoren kennis te nemen van dat bericht.

Vertrouwelijke stukken

In de zaak die heeft geleid tot het arrest van 15 april 2010, *Matos Martins/Commissie (F-2/07)*, heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken, na te hebben vastgesteld dat bepaalde stukken waarvan de verzoeker door middel van een maatregel tot organisatie van de procesgang overlegging had gevraagd, ten aanzien van hem een vertrouwelijk karakter hadden, de toegang tot die stukken

beperkt tot de advocaat van de betrokkene, met uitsluiting van de verzoeker in persoon, waarbij die raadpleging moest plaatsvinden in de ruimten van de griffie en het niet was toegestaan om kopieën van die stukken te maken.

Bij twee beschikkingen van 17 maart 2010 en 20 mei 2010 in de zaak *Missir Mamachi di Lusignano/Commissie* (F-50/09)¹¹, heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken de verwerende partij gelast om bepaalde stukken, die waren geclassificeerd als „restreint EU”, over te leggen, waarbij het de zekerheidsmaatregelen aangaf die voor de toegang tot die stukken dienden te gelden en met name beklemtoonde dat noch de verzoeker noch zijn advocaat die stukken mocht raadplegen. Het heeft met name gepreciseerd dat, indien het de beslechting van het geding op die stukken wilde baseren, het bij zichzelf te rade diende te gaan over de toepassingswijze, in het onderhavige geval, van het beginsel van de procedure op tegenspraak en van de bepalingen van artikel 44, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering, daar dit beginsel en die bepalingen kunnen inhouden dat de verzoeker althans ten dele toegang tot die stukken krijgt¹².

Ambtshalve aanvoeren van een middel

Bij elf arresten van 29 juni 2010¹³ heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken eraan herinnerd dat de eerbiediging van de rechten van de verdediging een wezenlijk vormvoorschrift vormt, waarvan de schending ambtshalve kan worden aangevoerd, en heeft het besluiten van de Europese Politiedienst (Europol) houdende weigering om de verzoekers een overeenkomst voor onbepaalde tijd te geven, wegens schending van dat beginsel nietig verklaard.

II. Ten gronde

Algemene beginselen

1. Niet-contractuele aansprakelijkheid van de instellingen

In het arrest *Nanopoulos/Commissie* (arrest van 11 mei 2010, F-30/08*, waartegen hogere voorziening is ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken in herinnering gebracht dat voor de niet-contractuele aansprakelijkheid van de instellingen op grond van artikel 236 EG (thans, na wijziging bij het Verdrag van Lissabon, artikel 270 VWEU) de onrechtmatigheid van een bezwarende handeling (dan wel van een gedraging die geen besluit vormt) volstaat, zonder dat daarbij behoeft te worden nagegaan of er sprake is van een voldoende gekwalificeerde schending van een rechtsregel die ertoe strekt aan particulieren rechten toe te kennen. Het heeft daarbij gepreciseerd dat deze rechtspraak niet uitsluit dat de rechter de omvang van de beoordelingsmarge van de administratie op het betrokken gebied beoordeelt. Dit is juist een essentieel criterium bij het onderzoek of het gewraakte besluit of de gewraakte gedraging rechtmatig is, aangezien de door de rechter verrichte rechtmatigheidstoetsing en de intensiteit daarvan afhangen van de meer of minder ruime beoordelingsmarge waarover de administratie ingevolge het toepasselijke recht en de door haar in acht te nemen vereisten van goed functioneren beschikt.

¹¹ De eindbeslissing in deze zaak is nog niet gegeven.

¹² Beschikking van 17 maart 2010, reeds aangehaald.

¹³ Arresten gewezen in de zaken F-27/09, F-28/09, F-34/09, F-35/09, F-36/09, F-37/09, F-38/09, F-39/09, F-41/09, F-42/09, F-44/09.

In het arrest van 9 maart 2010, *N/Parlement* (F-26/09), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken er eerst aan herinnerd dat de nietigverklaring van een door een ambtenaar betwiste handeling op zich een passend en in beginsel toereikend herstel vormt van de immateriële schade die hij kan hebben geleden. Vervolgens heeft het aangegeven in welke gevallen de rechter van de Unie bepaalde uitzonderingen op die regel heeft toegestaan. Zo heeft het gepreciseerd dat de nietigverklaring van de onwettige handeling van de administratie ten eerste geen volledig herstel van de geleden immateriële schade kan bieden indien die handeling een expliciet negatieve beoordeling van de capaciteiten van de verzoeker inhoudt die voor hem nadelig kan zijn, ten tweede, wanneer de onwettigheid bijzonder ernstig is en, ten derde, wanneer de nietigverklaring van een handeling geen enkele nuttige werking heeft.

2. Fundamentele rechten en algemene beginselen van het ambtenarenrecht

a) Fundamenteel recht op onschendbaarheid van de privéwoning

In het arrest van 9 juni 2010, *Marcuccio/Commissie* (F-56/09), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken eraan herinnerd dat in de rechtsorde van de Unie het fundamentele recht op onschendbaarheid van de privéwoning van natuurlijke personen geldt, als algemeen beginsel dat de rechtsordes van de lidstaten gemeen hebben, en dat het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: „EVRM”), waarnaar artikel 6, lid 2, VEU verwijst, in artikel 8, lid 1, bepaalt dat „eenieder recht [heeft] op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie”. In casu heeft het vastgesteld dat de administratie, die zich zonder inachtneming van enige formaliteit toegang had verschaft tot de dienstwoning van de verzoeker, inbreuk had gemaakt op het recht van de betrokkene op eerbiediging van zijn goederen, zijn woning en zijn privéleven, en dat een dergelijke dienstfout tot aansprakelijkstelling van de verwerende partij kan leiden.

b) Vermoeden van onschuld

In de zaak die tot het arrest van 23 november 2010, *Wenig/Commissie* (F-75/09), heeft geleid was voor het Gerecht voor ambtenarenzaken een middel aangevoerd waarmee de verzoeker betoogde dat de Commissie, door zijn verzoeken om bijstand niet in te willigen, het beginsel van het vermoeden van onschuld had geschonden, aangezien die weigering impliciet inhield dat hij zich volgens de Commissie daadwerkelijk schuldig had gemaakt aan bepaalde in een krantenartikel genoemde feiten. Het Gerecht voor ambtenarenzaken heeft er eerst aan herinnerd dat het in artikel 6, lid 2, EVRM geformuleerde vermoeden van onschuld niet slechts een procedurele waarborg in strafzaken is, maar dat het een ruimer toepassingsbereik heeft en inhoudt dat geen enkele vertegenwoordiger van de staat iemand schuldig mag verklaren aan een overtreding zolang diens schuld niet in rechte is komen vast te staan. Vervolgens heeft het geoordeeld dat de Commissie in casu geen enkele verklaring had afgelegd waaruit het vermoeden kon worden afgeleid dat verzoeker haars inziens een strafbaar feit had begaan of had kunnen begaan, zodat de betrokkene niet kon stellen dat de Commissie het beginsel van het vermoeden van onschuld had geschonden, alleen omdat zij had geweigerd hem bijstand te verlenen.

c) Zorgplicht

In het arrest van 28 oktober 2010, *U/Parlement* (F-92/09*), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken gepreciseerd dat wanneer er twijfel bestaat over de medische oorzaak van de problemen die een ambtenaar bij de vervulling van de hem opgedragen taken ondervindt, de administratie op grond van de zorgplicht al het nodige moet doen om die twijfel weg te nemen alvorens een besluit te nemen om die ambtenaar te ontslaan. Bovendien zijn de verplichtingen die de zorgplicht voor de

administratie meebrengt aanzienlijk groter in de bijzondere situatie van een ambtenaar aan wiens geestelijke gezondheid en, bijgevolg, aan wiens vermogen om zijn eigen belangen op passende wijze te verdedigen, wordt getwijfeld.

3. Toepassing van het internationale privaatrecht door een instelling van de Unie

In het reeds aangehaalde arrest *Mandt/Parlement* heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken met betrekking tot de toepassing door een instelling van een bepaling die naar de burgerlijke staat van personen verwijst, gepreciseerd dat de administratie niet verplicht was om het toepasselijke recht en/of de bevoegde rechtsorde te bepalen door middel van een louter op het internationale privaatrecht gebaseerde redenering, maar als aanknopingspunt kon nemen het bestaan van „zeer nauwe” banden met het geding.

In die zaak maakten twee personen in hun hoedanigheid van overlevende echtgenoot van dezelfde overleden ambtenaar aanspraak op een overlevingspensioen uit hoofde van artikel 79 van het Statuut, een situatie waarin het Parlement had besloten om dat pensioen te verdelen tussen de twee verzoekers. Na het door een van de verzoekers ingestelde beroep niet-ontvankelijk te hebben verklaard (beschikking van 23 mei 2008, *Braun-Neumann/Parlement*, F-79/07), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken het door de andere verzoeker ingestelde beroep verworpen, met name door afwijzing zowel van het middel dat de eerstgenoemde verzoeker niet de hoedanigheid van overlevende echtgenoot had (het Gerecht voor ambtenarenzaken merkte in dit verband op dat die persoon door het recht en de rechtsorde van een land dat zeer nauwe banden had met die persoon én met het geding in zijn geheel, als overlevende echtgenoot werd beschouwd) alsook van het middel dat in geval van twee overlevende echtgenoten, elk van hen recht had op een volledig overlevingspensioen. Het Gerecht voor ambtenarenzaken heeft derhalve geoordeeld dat het Parlement, gelet op een leemte in de wet, niet van een verkeerde rechtsopvatting was uitgegaan door voor bovengenoemde oplossing te kiezen.

Rechten en verplichtingen van de ambtenaar

1. Bijstandsplicht

In het reeds aangehaalde arrest *Wenig/Commissie* is geoordeeld dat de administratie niet verplicht is om in het kader van een strafprocedure bijstand te verlenen aan een ambtenaar die ervan wordt verdacht dat hij, gelet op precieze en relevante gegevens, ernstig is tekortgeschoten in zijn ambtelijke verplichtingen en tegen wie uit dien hoofde een tuchtprocedure kan worden ingeleid, zelfs al was een en ander het gevolg van onregelmatige handelingen van derden.

2. Toegang van een ambtenaar tot op hem betrekking hebbende stukken

In het reeds aangehaalde arrest *A en G/Commissie* heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken de samenhang gepreciseerd tussen de bepalingen van artikel 26 van het Statuut, betreffende het recht op toegang van een ambtenaar tot zijn persoonsdossier, de bepalingen betreffende de toegang van een ambtenaar tot op hem betrekking hebbende medische stukken, zoals opgenomen in de gemeenschappelijke regeling voor de verzekering van ambtenaren tegen ongevallen en beroepsziekten, en de bepalingen van verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB L 145, blz. 43).

Loopbaan van de ambtenaar

1. Vergelijkend onderzoek

In het arrest van 15 juni 2010, *Pachtitis/Commissie* (F-35/08*, waartegen hogere voorziening is ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken het besluit van het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO) om verzoeker niet op te nemen op de lijst van kandidaten die de meeste punten voor de toelatingstoetsen van een algemeen vergelijkend onderzoek hadden behaald, nietig verklaard, omdat het EPSO niet bevoegd was om een dergelijk besluit te nemen. Het Gerecht voor ambtenarenzaken heeft namelijk geoordeeld dat bij gebreke van een statutaire wijziging die de tot dan toe aan de jury van een vergelijkend onderzoek toekomende taken uitdrukkelijk aan het EPSO toewijst, het EPSO niet bevoegd is om die taken uit te oefenen, en met name taken die, wanneer het om de aanwerving van ambtenaren gaat, betrekking hebben op de vaststelling van de inhoud van de examens en de correctie daarvan, daaronder begrepen examens die de vorm van meerkeuzetoetsen hebben, zelfs al worden die toetsen voorgesteld als toetsen voor de „toelating” van kandidaten tot het schriftelijke en mondelinge examen van het vergelijkend onderzoek.

In het reeds aangehaalde arrest *Bartha/Commissie* heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken een aantal preciseringen aangebracht met betrekking tot de bepalingen van artikel 3, vijfde alinea, van bijlage III bij het Statuut, volgens welke een jury bestaande uit vier leden ten minste twee leden van elk geslacht moet omvatten. Het heeft met name gepreciseerd dat deze regel moet worden gecontroleerd bij de samenstelling van de jury, zoals deze volgt uit de lijst die wordt bekendgemaakt door de instelling of instellingen die het vergelijkend onderzoek organiseren, en dat alleen rekening moet worden gehouden met de vaste juryleden.

2. Bevorderingsprocedures

In het reeds aangehaalde arrest *Bouillez e.a./Raad* is gepreciseerd dat uit de bepalingen van artikel 45, lid 1, van het Statuut volgt dat het niveau van de verantwoordelijkheden die de voor bevordering in aanmerking komende ambtenaren hebben gedragen, één van de drie relevante elementen vormt waarmee bij de vergelijking van de verdiensten van die ambtenaren rekening moet houden. De uitdrukking „zo nodig” in artikel 45, lid 1, derde volzin, van het Statuut betekent slechts dat functionarissen van eenzelfde rang in beginsel weliswaar worden geacht om werkzaamheden met gelijkwaardige verantwoordelijkheden uit te oefenen, doch dat deze omstandigheid, wanneer dit niet concreet het geval is, in aanmerking moet worden genomen bij de bevorderingsprocedure.

Het Gerecht voor ambtenarenzaken, dat het middel ontleent aan schending van artikel 45, lid 1, van het Statuut in casu gegrond heeft geacht, heeft er eerst aan herinnerd dat de rechter van de Unie heeft erkend dat wanneer het nietig te verklaren besluit voordeel brengt aan een derde, hetgeen het geval is met de plaatsing op een reservelijst, een bevorderingsbesluit of een besluit tot benoeming in een te vervullen ambt, de rechter eerst moet nagaan of de nietigverklaring niet een te excessieve sanctie voor de begane onregelmatigheid zou zijn. Vervolgens heeft het opgemerkt dat de rechter van de Unie op het gebied van de bevordering van geval tot geval te werk gaat. In de eerste plaats houdt hij rekening met de aard van de begane onregelmatigheid, in de tweede plaats maakt hij een belangenafweging. Bij die belangenafweging houdt de rechter allereerst rekening met het belang van de verzoekers om in overeenstemming met de wet volledig in hun rechten te worden hersteld, vervolgens met de belangen van de ten onrechte bevorderde ambtenaren en ten slotte met het belang van de dienst.

In het arrest van 15 december, *Almeida Campos e.a./Raad* (F-14/09), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken geoordeeld dat het tot aanstelling bevoegd gezag (hierna: „TABG”) de verdiensten van ambtenaren van dezelfde rang niet afzonderlijk mocht onderzoeken naargelang zij onder het oude Statuut deel uitmaakten van de categorie A dan wel van de groep voor de talendienst LA, aangezien de wetgever heeft besloten dat zij onder het nieuwe Statuut beide onder de functiegroep van administrateurs vallen.

Arbeidsvoorwaarden van de ambtenaar

In het arrest van 30 november 2010, *Taillard/Parlement* (F-97/09), is gepreciseerd dat aangezien ziektes zich kunnen ontwikkelen, er niet kan worden gesteld dat de uitkomst van een arbitrage waarbij is geconcludeerd dat een ambtenaar arbeidsgeschikt was, geldig blijft wanneer die ambtenaar daarna een nieuw medisch attest overlegt. Met betrekking tot het gevaar van omzeiling van de procedures inzake de medische controles door de overlegging van opeenvolgende medische attesten betreffende eenzelfde ziekte, heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken geoordeeld dat de betrokken instelling, wanneer dit nodig blijkt en met name wanneer er aanwijzingen van misbruik door de verzoeker bestaan, gebruik kan maken van de relevante tuchtprocedures.

Financiële regeling en sociale voordelen van de ambtenaar

1. Bezoldiging

In het arrest van 14 oktober 2010, *W/Commissie* (F-86/09*), was bij het Gerecht voor ambtenarenzaken beroep ingesteld tot nietigverklaring van een besluit van de Commissie houdende weigering om een functionaris de kostwinnerstoelage toe te kennen, op grond dat het door die functionaris en zijn niet-gehuwde partner van hetzelfde geslacht gevormde paar niet voldeed aan de voorwaarde van artikel 1, lid 2, sub c-iv, van bijlage VII bij het Statuut, aangezien het paar in België toegang had tot het burgerlijk huwelijk. Verzoeker, die zowel de Belgische als de Marokkaanse nationaliteit had, wierp de administratie echter tegen dat dit huwelijk, gelet op zijn Marokkaanse nationaliteit, onmogelijk was, aangezien hij door het sluiten van een huwelijk met een persoon van hetzelfde geslacht het risico liep om in Marokko strafrechtelijk te worden vervolgd op basis van artikel 489 van het Marokkaanse wetboek van strafrecht, waarin homoseksualiteit strafbaar wordt gesteld. Het Gerecht voor ambtenarenzaken baseerde zich op de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens en oordeelde dat de statutaire regels waarbij het recht op de kostwinnerstoelage wordt uitgebreid tot ambtenaren die een geregistreerd partnerschap buiten het huwelijk hebben gesloten, aldus moeten worden uitgelegd dat kan worden gewaarborgd dat dit recht niet een theoretisch recht blijft, maar dat het concreet en doeltreffend is. In casu heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken vastgesteld dat een nationale bepaling als artikel 489 van het Marokkaanse wetboek van strafrecht, dat homoseksuele handelingen strafbaar stelt zonder zelfs maar onderscheid te maken naargelang de plaats waar die handelingen plaatsvinden, het gevaar oplevert dat de toegang tot het huwelijk en daarmee het recht op de kostwinnerstoelage theoretisch wordt. Het heeft derhalve het besluit van de verwerende partij houdende weigering om verzoeker die toelage te betalen, nietig verklaard.

2. Sociale zekerheid

In het arrest van 1 juli 2010, *Füller-Tomlinson/Parlement* (F-97/08, waartegen hogere voorziening is ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken een exceptie afgewezen waarbij verzoekster zich beriep op de onwettigheid van de Europese schaal voor de beoordeling van aantastingen van de fysieke en psychische integriteit, die integreerend

deel uitmaakt van de op 1 januari 2006 in werking getreden gemeenschappelijke regeling voor de verzekering van ambtenaren tegen ongevallen en beroepsziekten.

In het arrest van 14 september 2010, *AE/Commissie* (F-79/09), waarin beroep wegens aansprakelijkheid was ingesteld op grond van de onredelijk lange duur van de procedure inzake de vaststelling van een beroepsziekte, heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken eraan herinnerd dat de Commissie, als instelling, ervoor verantwoordelijk is om de leden van de medische commissies eraan te herinneren dat zij verplicht zijn om met de nodige spoed te werk te gaan.

In het arrest van 23 november 2010, *Marcuccio/Commissie* (F-65/09), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken een exceptie van onwettigheid van de criteria voor de definitie van een ernstige ziekte in de zin van artikel 72 van het Statuut afgewezen, namelijk een ongunstige levensverwachting, een chronische ontwikkeling, de noodzaak van ingrijpende diagnostische of therapeutische maatregelen en het bestaan of het gevaar van een ernstige handicap. In dit arrest is eveneens gepreciseerd dat het begrip „geestesziekte” in de zin van artikel 72 van het Statuut alleen betrekking kan hebben op ziektes met, objectief gezien, een bepaalde ernst, en niet op elke psychologische en psychiatrische stoornis, hoe ernstig die ook is.

In het arrest van 1 december 2010, *Gagalis/Raad* (F-89/09), is gepreciseerd dat zowel artikel 73, lid 3, van het Statuut alsook artikel 9, lid 1, derde alinea, van de ongevallenregeling aldus moeten worden uitgelegd dat zij uitsluitend voorzien in een aanvullende vergoeding van kosten die zijn gemaakt voor door artikel 72 van het Statuut gedekte prestaties, na vergoeding van het deel van de kosten dat onder de ziektekostenregeling valt. De ongevallenregeling vormt een aanvulling en voorziet dus niet in een vergoeding van kosten die zijn gemaakt voor prestaties die niet onder de ziektekostenregeling vallen, met uitzondering van die voorzien in artikel 9, lid 2, en waarvoor de ziektekostenregeling dus geen vergoeding heeft betaald.

Tuchtregeling

In het reeds aangehaalde arrest *A en G/Commissie* is gepreciseerd dat het feit dat de tuchtprocedure is afgesloten zonder dat aan de betrokken ambtenaar een tuchtmaatregel is opgelegd, de Europese rechter niet kan beletten de rechtmatigheid te toetsen van het besluit inzake de inleiding van een tuchtprocedure tegen de betrokken persoon. Teneinde de rechten van de betrokken ambtenaar te beschermen, moet het TABG niet alleen bij bewezen misbruik van bevoegdheid, maar ook bij het ontbreken van voldoende nauwkeurige en ter zake dienende gegevens waaruit blijkt dat de betrokkene een tuchtrechtelijke fout heeft gemaakt, worden geacht zijn bevoegdheden op onrechtmatige wijze te hebben uitgeoefend. Overigens is in dit arrest ook het beginsel bevestigd dat een tuchtprocedure binnen een redelijke termijn moet worden afgesloten. De verplichting van het bevoegde gezag om met de nodige spoed te werk te gaan geldt zowel voor de inleiding alsook voor de afwikkeling van de tuchtprocedure.

Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Unie

1. Ontslag van een functionaris met een overeenkomst voor onbepaalde tijd

In de arresten van 9 december 2010, *Schuerings/ETF* (F-87/08) en *Vandeuren/ETF* (F-88/08), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken er eerst aan herinnerd dat het in strijd zou zijn met de stabiliteit waardoor overeenkomsten voor onbepaalde tijd worden gekenmerkt alsmede met de essentie van dit soort overeenkomsten om een wetgever de mogelijkheid te geven, een arbeidsverhouding voor onbepaalde tijd zonder geldige reden te beëindigen. Vervolgens heeft het geoordeeld dat een verkleining van het werkterrein van een agentschap een geldige reden

voor ontslag kan vormen, op voorwaarde echter dat het agentschap niet over een andere post beschikt waarin de betrokken functionaris kan worden tewerkgesteld. Bij het onderzoek of een functionaris in een andere, bestaande of te creëren, post kan worden tewerkgesteld, moet de administratie het dienstbelang, op grond waarvan de persoon moet worden aangeworven die het meest geschikt is voor de post, afwegen tegen dat van de functionaris die zal worden ontslagen. Hierbij moet zij in het kader van haar beoordelingsvrijheid rekening houden met verschillende criteria, waaronder de vereisten van de post ten opzichte van de kwalificaties en de mogelijkheden van de functionaris, de omstandigheid dat de arbeidsovereenkomst van de betrokkene al dan niet preciseert dat hij voor een bepaalde post is aangeworven, zijn beoordelingsrapporten alsmede zijn leeftijd, dienstdtijd en het aantal jaren dat hij nog bijdragen moet betalen alvorens aanspraak te kunnen maken op zijn pensioen.

2. Ontslag van een functionaris aan het einde van zijn proeftijd

In het arrest van 24 februari 2010, *Menghi/ENISA* (F-2/09), heeft het Gerecht voor ambtenarenzaken naar aanleiding van het ontslag van een tijdelijk functionaris aan het einde van zijn proeftijd enkele preciseringen gegeven voor ontslagbesluiten. Het heeft om te beginnen aangegeven dat het feit dat is aangetoond dat een functionaris slachtoffer is geweest van psychisch geweld, niet betekent dat elk voor die functionaris bezwarend besluit dat in die context van geweld is gegeven, onwettig is. Er moet eveneens een verband bestaan tussen het betrokken geweld en de gronden van het bestreden besluit. Voorts heeft het verklaard dat met betrekking tot een ontslagbesluit niet met succes een beroep kan worden gedaan op schending van de bepalingen van artikel 24 van het Statuut betreffende de bijstandsplicht. Alleen administratieve besluiten met een inhoud die verband houdt met de bijstandplicht, dat wil zeggen besluiten tot afwijzing van een verzoek om bijstand of, in bepaalde uitzonderlijke gevallen, het verzuim om een functionaris uit eigen beweging bijstand te verlenen, kunnen in strijd zijn met die verplichting. Het voorwerp van een ontslagbesluit valt echter niet binnen de werkingssfeer van artikel 24 van het Statuut en houdt derhalve geen verband met de in dat artikel voorziene bijstandplicht. Ten slotte heeft het geoordeeld dat de bepalingen van artikel 22 bis, lid 3, van het Statuut, volgens welke de ambtenaar die informatie heeft ontvangen over feiten die het bestaan doen vermoeden van mogelijke onwettige activiteiten dan wel van een gedraging die een aanwijzing kan vormen voor ernstig plichtsverzuim door ambtenaren van de Unie, „van de kant van de instelling geen nadelige gevolgen [mag] ondervinden, op voorwaarde dat hij redelijk en te goeder trouw heeft gehandeld”, de ambtenaar die op grond van artikel 22 bis, lid 1, van het Statuut informatie heeft verstrekt over feiten die doen vermoeden dat er sprake is van een onwettige activiteit geen bescherming bieden tegen elk voor hem bezwarend besluit, maar uitsluitend tegen besluiten die wegens die informatie zijn vastgesteld.